

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petitvrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. L. Lukežič).

Vtisi s prvega zadrúžnega shoda.

(Dalje.)

Bolj zanimivo je izvedeti, kako se giba število članov pri poedinih zadrugah. Posamezne zadruge so imele članov:

	do 50,	100,	150,	200,	250,	300,	450
na Koroškem	3	3	1	—	—	—	—
„ Kranjskem	14	10	10	6	5	1	1
„ Primorskem	23	4	—	2	—	—	—
„ Štajerskem	8	1	1	1	—	—	—
skupaj	48	18	12	9	5	1	1

7 zadrug 'ni vpslalo podatkov, in sicer 5 s Primorskega in 2 s Kranjskega. Iz zgornjih števil pa razvidimo, da je najbolj priljubljena gruča majhnih zadrug, ki imajo le do 50 članov (48 zadrug) za njo pride gruča 100 članov (18 zadrug), tej sledi gruča do 150 članov (12 zadrug), 9 zadrug ima do 200 članov, 5 do 250, in dve zadrugi imata ena do 300, ena pa do 450 članov. In sicer nasledimo največ zadrug s številom članstva do 50 na Primorskem, kjer imamo 14 mlekarških zadrug na Kobarškem, 8 na Tolminskem, 4 na Bovškem, 3 na Cerkljanskem in 3 na Kanalskem. Značaj teh mlekaršnic je večinoma planinski; stare prostovoljne mlekarške združbe so se po prizadevanju mlekarškega potovalnega učitelja spremenile v zadrúžnem zakonu ustrezajoče zadruge. Glavni namen prehoda iz prostovoljne združne oblike v zadrúžno obliko je bil ta, da se na tak način doseže državna podpora. Ko so enkrat zadrúžniki dosegli državno podporo, in ko je mlekarški potovalni učitelj dovršil ustanovitev zadruge, ki je spadala med njegove službene dolžnosti, je bilo vsega zadrúžnim namenom odgovarjajočega dela konec.

Zadruge nimajo poslovnih knjig, sej, občnih zborov in drugih takih stvari, katere predpisuje zadrúžni zakon, a tudi potovalni učitelj se nikoli več ni brigal za to, ali in kako posluje zadruge. Skrajni čas je, da se vse poslovanje teh zadrug spravi v soglasje z zadrúžnim zakonom, sicer ne vemo, v kake nepravilnosti bi lahko prišli zadrúžni upravitelji. To je glosa k poglavju: Skrb vladnih organov na Primorskem za razvoj zadrúžništva.

Najmanjša zadruge šteje na Koroškem in na Primorskem 7 članov, na Kranjskem 10, in na Štajerskem 14 članov; največja zadruge šteje na Koroškem 115, na Štajerskem 157, na Primorskem 193 in na Kranjskem 448 članov. Torej imajo na Kranjskem največje mlekarško zadruge, in sicer ono v Logatcu.

Zakaj navajamo te številke?

Kdor je pazljivo prečital poročilo o zadrúžnem shodu, ve, da je dež. nadsvet-

nik Kerbler iz Linca stavil predlog z ozirom na organizacijo mlekarških zadrug, s katerim se nasvetuje ustanoviti le zadrúžne mlekarne s strojnim obratom in z veliko dobavo mleka. Mlekarški strojni obrat, katerega naprava je stala 39—40000 K, je rekel, mora imeti 3.00 litrov mleka na dan, ako hoče biti donosen. Taka množina mleka se da dnevno dobavljati le, ako imajo člani 900 krav, od katerih jih je najmanj 600 rezerviranih za dobavo mlekarne.

Takega predloga seveda zadrúžni shod ni mogel sprejeti, ker bi onemogočil pojav in obstoj manjših, pri vsem tem zelo važnih mlekarških zadrug. Zato se je po sklepu zadrúžnega shoda ta zahteva tudi izpustila iz predloga.

Referent je imel pač pred očmi razmere na Nižjeavstrijskem, kjer so večinoma male mlekarne, bodisi z ročnim obratom ali pa s strojnim obratom, le dobaviteljice velikih osrednjih mlekaršnic. Tam imajo celo zadruge, ki šteje le 3 člane, imajo pa tudi osrednjo mlekaršo na Dunaju, ki je imela koncem l. 1905 76 pridruženih zadrug s 5222 člani.

Nasvet referenta pa ni tako napačen, kakor se zdi na prvi pogled, kajti referent je hotel izreči, da se le tedaj rentira podjetje s stroji, ako razpolaga s tako in tako množino mleka na dan. Tako podjetje pa se ne more ustanoviti v vsaki vasi, nego le v večjem središču. S tem ni nikakor izključena ali onemogočena okolnost, da se ustanovijo manjši mlekarški organizmi v podporo tega večjega. Kdor pozna razmere, v katerih živijo n. pr. naše primorske mlekarške zadruge, se ne bo mogel pač nikoli oprijeti misli, da bi se ustanovile edino le velike zadruge s strojnim obratom, pač pa bo znal delovati na to, da ostanejo v vsakem kraju male zadruge z ročnim obratom, da se pa poleg teh ustanovijo v večjih centrih večje zadruge s strojnim obratom v vsotvršenje in osredotočenje omenjenih malih zadrug. Taki centri bi bili Bovec, Cerklje, Tolmin, Kobarid, glavno središče pa mesto Trst. Svoj čas se je že govorilo o ustanovitvi mlekarške centrale v Tolminu, a stvar je pač zapala, kakor vse take večje osnove.

Poglejmo še, kako visoke deleže imajo poedinne zadruge. Visokost deležev je poleg števila članstva najboljše merilo za gospodarsko zmogljivost in vrednost zadruge. Kerbler je v že omenjenem predlogu zahteval deleže po najmanj 25 K, tako da bi mogel plačevati vsaki član za vsakih 5 krav, katere ima tedaj, ko pristopi k mlekarški zadrugi, po en delež. Kolikor večji so deleži pri zadrugah z omejeno zavezo, se je izrazil drugi go-

torej je mislil na vse kaj drugega kakor na ogrebanje. Da se je pa pečala njegova glava ravno z Gajarinom, sledi iz tega, kar je počel potem, in ko boš čul tudi ti o tem, boš sodil gotovo ravno tako kakor mi.

Zlata zora je že rudela na obzorju onih naših rojakov, ki so se preselili daleč tja čez morje v ameriško deželo, da bi našli tam srečo, do katere niso mogli prispeti v svoji pretesni domovini. Tedaj se je oglasil zvon iz line in zazvonil zdravomarijo. Tomaž se je odkril, del pikačo na ramo in se odpravil domov.

Tu se je skobacal s precejšnjim naporom na skedenj, kajti lestvica, po kateri je lezel gori, je imela malone samo vsak drug klin, a še ti so bili tako narahlo pritrjeni v luknjah obstranskih kolov, da so se mu vrteli pod nogo. Skozi jama je vrgel svoji Buški doli v jasli dišečega sena za večerjo. Radi svoje nerodnosti bi bil zletel skoro tudi sam kravicu pod gobec. Tudi lepo postiljal je pod ljubo živalico, ki ga je dan na dan obilno zalagala z žoltobelim mlekom. Na dvorišču je še pogledal na vse strani po

vornik na zadrúžnem shodu, namreč dr. Weden, toliko bolj je zasiguran obstoj zadruge. Večina naših mlekaršnic pa je ustanovljena na podlagi omenjene zaveze.

Glede visokosti deležev pa zasledimo sledeče podatke:

Deleži po K	0,	1,	2,	4,	5,	6,	8,	10,	12,
Zadrug	39	3	1	2	5	16	1	20	1
	15,	20,	50,	70,	80,	100,	400,	640	
	1	6	1	1	1	1	1	1	1

Tedaj je največ zadrug brez deleža, in sicer je teh največ na Primorskem (23). Tu so namreč mlekarške zadruge se ustanovljale, kakor smo že prej omenili, po prizadevanju mlekarškega potovalnega učitelja. Skoraj vse te zadruge pa nimajo v pravih glede deleža ničesar določenega, tako da člani ne plačujejo nikakega deleža. To pa po našem mnenju ne odgovarja zahtevam zadrúžnega zakona, ki določa v § 5. odstavek 5, dalje v §§ 14, 48, 49 in 55, da mora biti v pravih navedena »količina« opravilnega deleža, vsled tega torej tudi predpis glede vplačila deleža samega, tudi ako je zadruge zasnovana na temelju neomejene zaveze. Najbolj priljubljen je v naših razmerah delež po 10 K (pri 20 zadrugah), za njim pride delež po 6 K (pri 16 zadrugah). Manj priljubljen je delež po 20 K (pri 6 zadrugah), in delež po 5 K (pri 5 zadrugah). Delež po 1 K dobimo le pri 3 zadrugah. Največje deleže imajo na Primorskem: mlekarška zadruge v Iderskem pri Kobaridu (100 K), na Kranjskem pa: St. Vid pri Zatični (400 K) in Koprivnik pri Radovljici (640 K).

Iz priljubljenosti do malih deležev, do največjega zneska 20 K, se da pač prav lahko spoznati, da so naše zadruge le manjšega obsega, osobito pa, da se le malo zadrug peča s strojnim obratom, dasi je ta za obrtno delovanje take zadruge tehniški in ekonomično boljši.

Da ni pretežna večina mlekarških zadrug v naših deželah večjega obsega, razvidimo tudi, ako nekoliko pogledamo, koliko denarja imajo investiranega v premičnem in nepremičnem inventarju. (Dalje pride.)

Dopisi.

Iz Bovca. — »Hud boj se je bil pri občinskih volitvah v Bovcu«, tako je pisala pred dvema letoma »Soča« ter nadaljevala: »Klerikalci so napenjali vse svoje moči, da zmagajo, ali rezultat vo-

nebu. Tam na zahodni strani so se dvigali sivi oblaki, ki so polnili Tomaža z upanjem, da napojijo morda nekoliko v prihodnji noči žejno in suho zemljo. Zato je pograbil tukaj gnojne vile, tsm grablje, tukaj zavor, tam iz žice spleten košič, ki ga je natakil v njivi svoji Buški na gobec. Vse take stvari je znesel v skedenj, da ne bi morda radi dežja železo zarjavelo, les pa segnil.

Sele ko je vse to pospravil, je stopil v hišo, kjer ga je čakala na mizi skleda fižola, ki jo je cenil nad vse druge jedi in jedače. Kakor imajo naobraženi ljudje tega ali onega pesnika posebno radi — Prešerna, oni Ketteja, tretji Gregorčiča; tako gojijo tudi preprosti ljudje do ene jedi posebne simpatije — ta do krompirja, oni do žgancev, tretji do leče in Tomažu je najbolj ugajal fižol.

Vsel se je k mizi in začel zajemati od ene strani, medtem ko mu je pomagala od druge njegova Marjuta. Mislila je, da bo jedel Tomaž z velikim veseljem, ali zmotila se je. Molče in zamišljeno, ravnodušno in nekako prisiljeno je segal njen družec v lončeno skledo, ki se je praznila nocoj le počasi.

litev je ta, da smo zmagali naprednjaki, ter bo izvoljen župan in vsi podžupani iz naprednjakov«. Če pa pogleda danes dotični dopisnik na delovanje svojih naprednjakov, ki vodijo našo občinsko upravo vže 31 mesecev, potem ga mora oblitati rudečica sramote, ako ima količkaj smisla za dobro in urejeno občinsko upravo. Ta občinska uprava ni do danes predložila še nobenega občinskega računa, in nekateri trčé celó, da deželni odbor niti onega za l. 1903 ni še odobril.

Kaj se je pa minule dni zgodilo? Županstvo je namreč razglasilo, da so občinski računi 14 dni vsakemu navpogled. Po preteku teh 14 dni pa je županstvo napovedalo sejo, na katere dnevnom redu so bili občinski računi. Ko smo pa prišli k seji, je vprašal tajnik župana, po kaj da smo prišli, ko vendar občinski računi še niso dokončani. — Mesto da bi vzeli v pretres občinske račune, bavili smo se na seji o nekem prestopku tičočem se kozje paše. Vsled tega so pa bili trije podžupani tako ogorčeni, da so odšli, in seja se ni mogla zaradi tega nadaljevati. Kako pa naj bi se tudi človek ne jezil? Dela na polju je zdaj vse polno, posebno, ker imamo sedaj pri nas košnjo. Zdaj pa prihajaj za nič k sejam, ter pohajaj po Bovec in zgublaj dragi čas. Tako postopanje je nečuveno in je skrajni čas, da se tudi pri naši občinski upravi upelje nekak red.

Toliko za danes, prihodnjč pa še kaj več.

Gabrije pri Rubijah, dne 2. avgusta 1906. — Med vasi, za katere se širša javnost malo zanima ali jih skoro niti ne pozna, je tudi naša vas Gabrije, ki takorekoč samuje pod hribom, oddaljena od šumnega življenja, raztrešena daleč gori po hribu in pod hribom. Zatorej ni nobeno čudo, da ni bilo menda še dopisa v Vašem cenj. listu iz naše vasi. Kar smo pa v nedeljo doživeli, je nekaj takega, kar bo mogoče širšo javnost zanimalo.

Imeli smo namreč novo sv. mašo, darovano po našem domačinu, č.g. Kristofu Tomsiču. Že cel teden poprej je naznanjalo veselo pritrkovanje zvonov,

»Si-li kaj slab, ali kaj ti je, Tomaž, da molčiš, kakor bi bil pozabil jezik v njivi?« prekine molk Marjuta.

»Kaj mi bo? Nič mi ni« odvrne Tomaž malomarno. »Truden sem, ker sem mlatil celo popoldne na polju z tisto nerodno pikačo po suhi in trdi zemlji, da me kar rokó bolé«.

»Prav praviš«, nadaljuje ženica, da ne bi zopet zastal pogovor, kar bi ji bilo zelo neprijetno, kajti Marjuta ni delala izjeme, kar se tiče jezika, tudi ona je bila klepetava kakor vse babnice. »Prav praviš«, nadaljuje torej. »Suho je suho. Dežja pogrešamo, dežja. Ako se nas Bog kmalu ne vsmili, nam zgori vse v vrtu in na polju. Vode pa ni, da bi zalivali, vse mlake so se že posušile«.

»Morda pade nocoj kaka rosica«, pravi Tomaž. »Saj se je vlekla davi megla tam gori od Sv. Katarine naravnost doli proti Soči — znamenje, da dobimo dež v kratkem«.

»Bog daj!« vzdihne Marjuta.

(Dalje prih.)

LISTEK.

V sreči nesreča.

(Črta iz vasi. Začrtal Jelin.)

(Dalje.)

Morda stopi sedaj kak doslednež izmed častitih bralcev pred vas kakor profesor pred dijake, ki je prepisal računsko nalogo tako neumno, da ima pravi rezultat, medtem ko je drugo vse pogrešeno, in nas vpraša, svest si, da nas spravi v strašansko zadrego: »Ti, prijatelj, ali niso Tomaževe misli, ki si jih ravnokar naštel, samo izrodek tvoje prežive domišljije? Kako pač veš ti, kaj je mislil tedaj Tomaž? Si ga li vprašal o tem? Menim, da ne. Pa ko bi ga tudi bil — Tomaž bi ti tacih svojih mislij ne bil povedal nikdar, še posebno ne, ako bi bil vedel, da boš vlačil njegove slabosti in čednosti pod tiskalni stroj«.

Dragi čitatelj, ako misliš tako, te — mislim — kmalu oprostim vsega sumničenja in vseh dvomov. Mi res da nismo vprašali Tomaža, kake misli je imel, ko je ogrebal krompir. Ali naša logika je taka: Tomaž je vdarjal s pikačo po stebelcih popolnoma proti svoji volji —

da se pripravljamo Gaberci na izredno slovesnost. Ko je prišel zaželjeni dan, smo šli prisostvovati nekrvavi daritvi v jako obilnem številu. Ljudstva se je zbralo od blizu in daleč vse polno, gotovo nad tisoč njih. Ganljiv je bil trenutek, ko je novomašnik dospel v cerkev, obdan od številne duhovščine, svojcev in vabljenec in ko so mu pevci zapeli „Novomašnik bodi pozdravljen“.

Novomašniku je govoril preč. g. knez nadškofijski tajnik Ličan. Predočil in razložil mu je svetost stanu, katerega je danes nastopil, slikal mu težave, katere ga čakajo posebno v novodobnem času, ko ljudje z nekim preziranjem in zasmehovanjem zrejo na duhovnika, ki ga slikajo kot nazadnjaka, mračnjaka, kot izsesovalca ljudstva, kot strašilo s hudičem na jeziku, katerega nikjer ni itd. Z izrazito besedo je dokazoval svetost duhovskega stanu ter navajal tudi dolžnosti istega do podrejenih ovčic, in rekel: Duhovska služba se ne sme omejiti le na štiri cerkvene stene, ampak ista sega preko teh med ljudstvo. Lep pastir bi bil tisti — je nadalje rekel — ki bi varoval čredo ovčic doma v hlevu, ko bi šle ven na pašo, pa bi jih pustil same, izpostavljene vsem nevarnostim. Torej duhovniki ven iz cerkve med ljudstvo s svojimi nauki v blagor človeški družbi. Ravno zato, ker ima katoliška cerkev take nauke, in ki brezobzirno biča vsak greh, vsako krivico, katerih je današnji svet poln, ravno zato se napadajo nje učenci-duhovniki na najnesramnejše načine, med tem ko se luteranske pastirje in židovske rabine pušča lepo na miru.

Govornik je govoril zares lepo in prepričevalno.

Cela slovesnost je bila prav lepa, posebno še z ozirom na krasno petje, katero so oskrbeli pevci iz Sovodenj in Rubij, katerih je bil natlačen kor. Kaj takega se prav redkokrat sliši v naših cerkvah.

Tako smo torej praznovali ta dan, ko je naš domačin g. Krištof pel prvo slovesno sv. mašo. Naj ga Bog ohrani mnogo let čvrstega in zdravega na delu v vinogradu Gospodovem, naj se ne straši težav in neprijetnosti, katere ga čakajo v novem stanu. Še enkrat mu kličemo: Na mnogaja ljeta!

Politični pregled.

Protiaustrijski manifesti v Bosni.

Listu „Deutsches Volksblatt“ poročajo iz Sarajeva: V noči od srede na četrtek so bili nabiti po voglih manifesti s katerimi se je pozivalo prebivalstvo, naj se pridruži k gibanju jugoslovenske zveze. Ta zveza dela namreč na to, da bi osvobodila Bosansko ljudstvo izpod tujčevega jarma. Policija je dala seveda manifeste takoj odstraniti.

Cesar Viljem se sestane s carjem.

Meseca avgusta se zopet sestane nemški cesar Viljem in ruski car na visokem morju pri Björköju. Viljem je sam brzojavno povabil carja, naj ga obišče.

Dogodki v Macedoniji.

Pri Arbanaški, 20 kilometrov, severovzhodno od Kumanova, je bila bitka med oddelkom turških vojakov in mnogobrojno srbsko vetaško četo. Vstasi, ki so izgubili tri mrtve, so zbežali. Grška četa je napadla bolgarsko vas Gornica (vilajet Bitolje) ter jo zažgala. Turški vojaki so napadalce obkolili ter jih 14 ubili, dva pa ujeli.

Borba med Bolgari in Grki v Macedoniji.

Iz Carigrada poročajo, da so vesti o protigrških demonstracijah v Plovdivu zelo vznemirile tamošnje vladne kroge, ker se boje, da odvrnejo Grki z represalijami in da se bodo grške bande množile nad Bolgari v Macedoniji.

Grški odposlanec v Sofiji je, kakor poročajo od tamkaj, uležil na bolgarski vladi protest radi protigrških demonstracij v Plovdivu ter je zahteval odškodnino za grške podanike. Bolgarska

vlada je proti izrednikom izdala najstrožje odredbe ter zaukazala, da je agitatorje in voditelje aretirati. V večih pokrajinskih mestih je vojaštvo vzpostavilo mir, v nekaterih vaseh trajajo protigrške demonstracije še nadalje.

Iz Aten pa javljajo, da se je vršil tam ministerski svet pod predsedstvom kraljevim, ki se je bavil s poročili grških zastopstev v Macedoniji o bolgarskih naskokih na grške cerkve. Takoj po posvetovanju se je podal minister za vnane stvari, Škuzes, k vsem odposlancem v lesil, kjer se je energično pritoževal proti bolgarski vladi, katero je označil kakor odgovorno za dogodivše se izgrede. V podkrepljenju tega svojega obdolženja se je grški minister skliceval na okolnost, da je bilo n. pr. v Plovdivu dovolj vojaštva na razpolago, ki bi bilo moglo preprečiti one vandalizme. Grška bo zahtevala odškodnino petih milijonov frankov za škodo, ki jo je trpelo grško prebivalstvo.

Angleška srednjemorska eskadra v Jadranskem morju.

„N. Fr. Presse“ poroča, da angleška srednjemorska eskadra prične sredi avgusta križariti in da bo skozi 4 tedne križarila po Jadranskem morju, kjer obišče glavne italijanske in avstro-ogrške luke, med temi najbrž tudi Reko.

Angleška gosposka zbornica o Avstriji.

V razpravi o mornariških zadevah v angleški gosposki zbornici je naglašal Goschen, da je francosko-nemška kombinacija neverjetna. Če bi nastala vojska med Angleži in Francozi, bi bila Nemčija s svojimi prijatelji neprilichna nevtralna velevlast. Glede haaške konference je pa izjavil, da stroškov za oboroženje ne povzročajo ničemurnost, pa tudi ne slavo-hlepe. Avstro-Ogrska, s katere usodo je Angleška vedno zelo sočustvovala, vzdržuje armado, da brani svojo narodno eksistenco. Nemčija pa povečuje svoje brodogradnje, da se kot druge rastoče države razširja in da ima primerno moč na morju. Oni se motijo, ki sodijo, da bi haaška konferenca zadržala načela cesarja Viljema glede povečanja nemške moči.

Dogodki na Ruskem.

V četrtek je bil v Trstu ves Izrael po koncu. Po mestu so se širile namreč z borze vesti o strašnih dogodkih na Ruskem. Govorilo se je, da se je veliki del ruske armade spuntal in da so uporniki na celi črti zmagali. Celó o tem se je govorilo, da so uporniki prijeli tudi carja, katerega da drže vjetega. List „Piccolo“ je vže predpoludne izšel v drugi izdaji. Pa že to, kar se je čitalo v ti drugi izdaji „Piccola“, je pričalo, da so bile vesti skrajno pretirane. Brzojavke iz Londona so pripovedovale, da so se uporne čete polastile trdnjave Sveaborg na Finskem in sedmero otokov v zalivu. Ladije „Cesarovič“, „Bogatir“ in „Amarra“, da so se pridružile upornikom in da so zagospodovala na morju.

Čete, poslano iz Viborga, da niso hotele dalje in so se uprle. Končno je bilo povedano, da uporne ladije obstreljavajo železnico, da tako preprečajo prihajanje čet. Zaradi tega je pa tudi vse radovedno pričakovalo večernega „Piccola“, uverjeno, da bo čitalo o revoluciji, kakoršne še ni videl svet. Toda, kako razočarani so bili oni, ki so vse to pričakovali, ko so vdo-bili v roke večerni „Piccolo“. Mesto velikanskih kričočih napisov, kakor so v navadi pri „Piccolu“ ob izrednih dogodkih, je bil napis že prvi brzojavki skromen in se je glasil: Hude izgube upornikov! A [najlepše je pa to, da je moral sam „Piccolo“ priobčiti brzojavke, iz katerih se je doznalo, da so ravno tiste ladije, ki so se baje uprle, streljale na utrdbe, v katerih so bili uporniki in da ti zapuščajo zasedene otoke!

Vrhu tega javljajo brzojavke, da so videli v Helsingotornu vibrati belo zastavo, da so se uporniki dali prepričati od vojaških oblasti, ki so jim dovolile velike koncesije. Zadnja takih brzojavk se pa glasi: Vsi uporniki trdnjave Sveaborg so se udali. Na ukaz carjev je

bilo sestavljeno vojno sodišče, da sodi upornike. Iz tega je pač razvidno, kako previdni moramo biti, ko čitamo vsaki dan v raznih listih, posebno pa v židovskih in nemških najrazličnejše vesti o revolucijskem gibanju v Rusiji.

Ruska trdnjava Sveaborg, v kateri se je spuntala posadka, leži v Finskem zalivu v guberniji Upland velike kneževine Finske na otočju, ki zapira pristanišče mesta Helsingfors. V Sveaborgu je posadka 6000 mož. Glavne utrdbe so na petih otokih, ki so zvezane med seboj z mostovi. Na otoku Vargo je šola mornarjev, arzenal, skladišče orožja, dva deloma v pičino izklesana doka za ladije in spomenik zgraditelja trdnjave švedskega maršala Ehrenfrarda. Jažno od Varga leži najmočnejši fort, Gustavsfrard. Sveaborg so si osvojili Rusi leta 1808. Leta 1855 je bombardirala trdnjavo združena angleško-francoska flota, od tedaj so pa trdnjavo še bolj utrdili, tako, da jo imenujejo „Severni Gibraltar“.

Voditelj te nove stranke, ki se jej v obče obeta lepa bodočnost, grof Heyden, Lvov in Strahovič, so izdali poseben proglas na narod. Glavni momenti v tem proglasu so:

Na pravici carjevi za razpuščenje dume ni dvomiti. Podaniška dolžnost zahteva, da se pokore tej odredbi; pa tudi trdno uverjenje, da bi bilo zločinsko, ako bi notri sredi zmešnjav in nevarnosti, ki jih preživlja Rusija, hoteli izpodkopavati oblast carjevo!

Proglas obdolžuje vlado, da ni dajala dumi nikake podpore ter jo je s tem pognala v boje, v katerih ni bilo možno nikako skupno delo. — V svojem manifestu od 22. julija je obljubil car vnovič, da se konstitucionalni red v državi ohrani in da se zastopnikom naroda ne bodo krčile pravice. Zato pozivlja proglas volilce na mir in proti vsakemu nasilju. Le s skrbno pripravo za volitve in vestnem vršenjem volilne pravice dokaže narod, da mu je ležeče na svojem zastopstvu in na udeležbi na zakonodaji. Narod mora razumno voliti svoje zastopnike in vsako nasilje, neredi in kršenje zakona ni le zločinsko, ampak naravnost blazno, ker izzove najstrožje odredbe od strani vlade v obrambo integritete države in v varnost državljanov in bo zahtevalo mnogo žrtev. Kri bi tekla in neizmeren greh bi bil nad Rusijo, nad sveto domovino, ki bi jo pahnilo v pogubo. V svesti si svojega dosedanjega pravičnega vedenja pred narodom in carjem pozivljajo bivši narodni zastopniki njih, ki so jih volili in jim zaupajo, naj se pokore zakoniti volji carja in naj nadaljujejo mirno konsekvantno delo za interese, pravico in svobodo ruskega naroda.

Nekateri petrograjski listi poročajo, da je general Rot, ki mu je poverjena preiskava proti generalu Steselj, izjavil, da je prepričan o krivdi branitelja Port Arturja.

Na vojnem svetu, ki se je vršil dne 29. decembra 1904 v Port Arturju, so se od 17 navzočih viših častnikov, le 4 izjavili za kapitulacijo. Poveljnik topništva je rekel, da je streljiva še za en mesec dni. Po izvestjih intendance je pa bilo v trdnjavi živil še za mesec in pol. Kazenska razprava proti Steselju prične še tekom tega meseca.

Domače in razne novice.

Za „Šolski Dom“ je došlo našemu upravnistvu: Ivan Vrhovnik, župnik v Ljubljani 10 K; prof. Josip Ivančič v Gorici 20 K.

Srčna hvala!

Osebnost. — Gosp. dr. Aleksij Rojic odpotoval je v sredo v Boh. Bistrico, kjer ostane najmanj jeden mesec dni.

Imenovanje. — Računski praktikant pri gozd. uradu v Gorici Ivo Srebrnič je imenovan za asistenta.

Absolvirani jurist g. M. Koršič je vstopil kot pravni praktikant pri tuk. c. kr. okrožni sodnji.

Na znanje. — Dne 12. t. m. ob 10¹/₂ dop. se bo vršil v prostorih velikega semenišča v Gorici shod katerega skliče „Goriško slov. kat. delavsko društvo“ z dnevnim vspeškom: Tretji katoliški shod v Ljubljani. Vsi somišljeniki se vabijo, da se tega shoda vdeležo v polnem številu.

Goriški pripravljavni pododbor za III. slov. katoliški shod je v svoji seji od srede razpravljal o različnih zadevah tičočih se udeležbe goriških Slovencev pri tem važnem shodu. Na vsa županstva so se razposlali pozivi, s katerimi se vabijo vsi župani kakor tudi člani starešinstev, da se udeležo katoliškega shoda v obilnem številu kot zastopniki svojih občin. Pripravljavni odbor prosi vse somišljenike v mestu in na deželi, da z vsó živahnostjo delujejo za najobilno udeležbo z Goriške. Sklenilo se je, da se določi gotov vlak, s katerim se odpeljejo goriški udeleženci kolikor mogoče skupno v Ljubljano.

O tej priliki je prišla v razgovor tudi IV. resolucija katoliškega političnega in gospodarskega društva za Slovenca na Koroškem, s katero so zaupniki koroški sklenili preklicati napovedano udeležbo pri katoliškem shodu v Ljubljani, ker so slovenski Koroški bili prikrajšani pri volilni reformi! Ne da bi se hoteli utikati v koroške zadeve in vprašanje volilne reforme, so člani pripravljavnega odbora soglasno izrazili svoje začudenje o navedeni resoluciji koroških zaupnikov, kateri bi vendar mogli in morali razločevati volilno reformo od katoliške stvari, ki je povsem nedolžna na krivici, ki jo trpijo koroški Slovenci v vprašanju volilne reforme.

Na občnem zboru „Alojzijevejšča“ dne 26. julija se je poročalo o šolskih vspehah v tem zavodu. Število gojencev se je iz raznih razlogov skrčilo na 36; izmed teh so bile v I. polletju 3 odlike, 3 dvojke; v II. polletju 7 odlik, 3 dvojke, 2 ponavljajna izpita. — Letni račun kaže 9.702.06 K dohodkov in 8.563.85 K stroškov. Da je mogel zavod poravnati tekoče stroške, se je moral letos zadolžiti še za 500 K. Te zgube je kriva nekaj draginja hrane, nekaj pa pičlo število plačujočih gojencev in veleдушnih dobrotnikov. — Nato sta bila izvoljena preglednikoma računa: preč. mons. Jos. Pavletič in preč. mons. Jan. Wolf.

Društvo za podporo odpuščenih kazencev in njihovih nedolžnih rodbin poknežene grofije Goriško-Gradišanske. — V Gorici obstoji že nekaj let društvo, katero si je postavilo prelepo in jako človekoljubno nalogo, skrbeti za odpuščene kaznjence in njihove nedolžne rodbine. V prvi vrsti hoče to društvo skrbeti za mlade kaznjence, ki so zagrešili kako kaznjivo dejanje vsled lehkomišljenosti in pa tudi vsled tega, ker so zašli med slabo družbo in so bili od nje zapeljani, a niso tako pokvarjeni, da ne bi bilo od njih pričakovati, da se zopet poboljšajo ter postanejo časoma koristni sebi in človeški družbi. Mnogokrat se dogodi, da kaznjence, vračajoč se zopet med svet, namenom nikdar več kršiti zakone, se čuti zapuščenega, brez pomoči, potr vsled prepričanja, da ga čaka doma, v nepisnem uboštva živeča mnogobrojna, nedolžna rodbina. Ako ta človek, videvši se v taki stiski zopet greši zoper kazenski zakon, kdo bi imel pogum vreči v njega prvi kamen in ga obsoditi? Katero človeško srce bi se ne odprlo iz usmiljenja za človeka, ki je vsled krivde drugih dobil znak hudodelca in ki je za svojo krivdo bridko kazen dostal? Brezsrčnim bi se lahko imenovalo onega, ki bi ne čutil usmiljenja in bi ne hotel pomagati mladeniču, katerega je edino lahkomišelnost njegovih mladih let gnala med hudodelce in ki se, zapustivši kaznilnico nahaja osamljen brez serodnikov, brez pomoči, ki bi ga spravila zopet na pot pravičnih in poštenih. Baš za take kaznjence hoče, kako rečeno zgoraj imenovano društvo v prvi vrsti skrbeti in je že tudi sedaj posvojih močeh skrbelo. Da bi pa ta skrb obrodila čim večji sad posrečilo se je društvu napraviti v Gorici azil, v katerega se sprejemajo mladi kaznjenci od 14. do 18. leta. V tem azilu, v katerem se sedaj nahaja osem takih mladeničev dobivajo oni stanovanje, hrano in tudi nekoliko poduka. Drugače se pa uče rokodelstva, tega ali onega za katero so bolj sposobni. Tako se je nadejati da bodo postali ti mladeniči časoma pridni in pošteni rokodelci, dočim bi postali uajbrže najsprijemnejši ljudje, ako bi se nikdo zanje ne briga! Za to pa je dolžnost vsakega človekoljuba, da ta zavod po svojih močeh podpira, posebno pa naj bi to storili oni, ki žive v ugodnih in in gmočnih razmerah.

Ta azil se nahaja na Št. Peterski cesti št. 16.

Poštne zadeve. — S prvim avg. je prevzela bohinska železnica tudi poštni promet. Na postaji bohinske železnice so zgradili novo pošto poslopje, kamor so premostili glavni poštni urad. Vse poštne pošiljke, ki prihajajo bodisi po južni, bodisi po bohinski železnici se na tem poštnem uradu razdeljujejo, tako, da kar pride poštne pošiljatev z južno železnico, prepeljejo se s poštami vozovi na ta glavni poštni urad in pismonoše morajo potem od tu raznašati vse poštne pošiljatev v mesto. To je pa skrajno nepraktično in obtežuje tudi jako pismonošem njih posej, ako se pomisli, da leži sedanji glavni poštni urad na skrajni periferiji mesta ob sami oskanski meji. Čudom se je čuditi, kako so prišli poštne upravitelji do takih nepraktičnih ukrepov, ki se ne dajo nikakor opravičiti.

Ako je hotela že poštna uprava zgraditi novo pošto poslopje, zakaj ga ni zgradila v središču mesta, ne pa na skrajni periferiji. A so pa še druge prilike, ki so se pojavile pri ti priliki. Stranke so vdbivale dosedaj pisma in časopise, ki so došli v Gorico z večernimi vlaki že ob 8. uri oziroma ob 10. in tri četrtje. Sedaj pa jih zamorejo dobivati še le ob 9. uri zvečer oziroma ob polnoči. Vsakdo bi bil pričakoval, in to tudi po vsi pravici, da se z otvoritvijo nove železnice zboljša v vsakem oziru tu li poštni promet, a temu je, kakor se vidi, ravno nasprotno. Nadejati se je pa, da te nepravilne ne bodo trajale dolgo časa in da se poštna uprava odzove na razne pritožbe mestnega prebivalstva, ter da vse tako uredi, da bo poštni promet v mestu, če ne boljši, pa vsaj tak, kakoršen je bil pred otvoritvijo bohinske železnice; saj je vendar namen vsake nove železnice ta, da se ž njo promet, bodisi pa ta osebni, blagovni, ali pa tudi poštni zboljša, nikakor pa ne poslabša.

Goriško kmetijsko društvo nanašnja, da ima v svoji zalogi seme črne ajde. Kdor bi si hotel nabaviti, naj se oglasi v društvenem uradu semeniška ul. i. ali pa eventualno tudi v zalogi v hiši g. Drufovke v gosp. ulici.

Vojaška vest. — V sredo pop. okolu 5. ure in pol je dospel v Gorico iz Maribora III. bataljon tuk. pešpolka št. 47., da se udeleži polkovnih vaj, ki bodo trajale do 17. t. m.

Kake duše imajo nekateri pristaši „Soče“. — V neki krčmi v Št. Andrežu sedi zvečer precejšnja družba pri mizi. Neki mladenič, ki se pohvali, da je „Sočin“ pristaš, začne po „Sočinem“ vzgledu kritizirati našega prevzvišenega knezonadškofa. Ko mu pa nekdo iz družbe oporeka, izreče dotični mladenič glasno in dobesedno sledečo modrost: Moja duša je kakor od osla, vse „glijh“! — „Soči“ pa iz srca čestitam, da zbira okoli sebe bitja z oslovskimi dušami!

Nesreča na bohinski železnici. — Strojevodja tovarnega vlaka, ki odhaja iz Gorice na vse zgodaj, je zagledal včeraj med postajama Prvačina in Rihenberg ob železniškem tiru dvoje človeških teles, ki sta ležala na tleh, ne da bi se ganili. Ustavil je zaradi tega vlak in ko se je osvojil, ki je imelo pri vlaku službo približno kraju, kjer sta ležala telesa, prepričalo se je, da ležita tu jeden železniški sprevodnik in jeden zavijač. Truplo prvega je bilo popolnoma razkosano, dočim je bil zavirač še pri življenju, a popolnoma nezavesten.

Obvestili so o vsem tem orožniku v Rihenbergu in poskrbeli so tudi za to, da so nezavestnega zavirača prepeljali v tukajšnjo bolnišnico, dočim pokopljejo sprevodnika v Rihenbergu. Sprevodnik se imenuje Peternel in zapušča ženo in več otrok. Zavirač se imenuje pa Markič, ki je sicer oženjen, a nima otrok. V tuk. bolnišnici so mu odžagali pod kolonom levo nogo, a ranjen je jako hudo tudi na desni nogi in na glavi. Prišel pa ni prav nič k zavesti in ni mogel zategadelj povedati, kako je nastala ta grozna nesreča. Na vsak način padla sta nesrečneža z vlaka, ki je vozil pred tovarnim vlakom.

Iz Kanala smo vdbili daljši dopis o tamošnjih razmerah. Ker je pa dopisnik sem ter tja v svojem sporočilu preoseben, ne moremo celega dopisa priobčiti, ker so v njem navedene tudi take reči, ki širšo javnost nič ne brigajo. Posnemamo pa iz dopisa, da je doba se danjemu starešinstvu že m. novembra m. l. potekla in da ni niti sedaj nobenega znamenja o kakih pripravah za nove volitve. Sedanjemu županu se je baje županski stolček nekako prismočil a ljudje so že siti njegovega županovanja in paševanja. Dopisnik zahteva, in to po vsej pravici, da se nove občinske volitve

prej ko prej razpišejo ter pozivlje občinarje, da volijo v prihodnje starešinstvo take može, katerim ne boje pri sreju le lastna korist ampak tudi občinska.

Županom v Cerknem je izvoljen gosp. Anton Kosmač.

Našemu pesniku S. Gregorčiču, vračajočemu se s Kranjskega skozi Tolmin v Gorico, so priredili dne 31. julija Tolminci serenado in bakljado.

Motociklistom! — Tržaško c. kr. namestništvo je z odlokom iz dne 25. julija t. l. zavkazalo vsem kompetentnim oblastim, naj pazijo, da bodo vsi motociklisti imeli številko od zadelj, ker, ako jo imajo spredaj, ni to veljavno, kajti ako je številka spredaj, nima redar časa da bi jo videl.

Oznanilo. — Z ozirom na § 217 zak. o oseb. davku se naznani, da izvelečki plačilnih nalogov za osebno dohodninski davek za leto 1906 cenilnega okraja „Gorica-mesto“ in političnega okraja „Gorica-dežel“ bodo razpostavljeni za vpogled skozi 14 dni računajoč od 1. avgusta t. l. naprej ob uradnih urah pri davčnem oddelku podpisane c. kr. okr. glavarstva, Via Cappuccini št. 16 I. nadstrop., soba 8.

C. kr. okr. glavarstvo v Gorici.

Izlet na Črno Prst v Bohinju. — Slovensko planinsko društvo priredi jutri izlet na Črno Prst v Bohinju (1845 m). Ta gora nudi obiskovalcem krasen razgled in ima tako mnogovrstno floro, da se lahko imenuje pravi planinski vrt. Na planini pod Liscem stoji Orožnova koča „Slov. planinskega društva“.

Nesreča. — Sedemletni Leopold Kenda iz Štjaka se je igral z dinamično patrono, po koji je začel tolči s kamenjem. Patrona se je razletela in mu odtrgala na levi roki tri srednje prste, prizadevši mu objednem težke poškodbe na trebuhu. Nesrečnega dečka so pripeljali v tržaško bolnišnico; ni dosti upanja, da okreva. Orožništvo je napravilo v hiši ponesrečenca hišno preiskavo, kjer je našlo precejšnje število dinamičnih patronov, ki baje izvirajo od nove železnice, kamor je brat ponesrečenega dečka hodil delat.

Po nedolžnem so obsodili detomora dekle Marijo Malalan z Opčin. Malalanovo so že izpustili iz preiskovalnega zapora in sedaj iščejo pravo detomorilko.

Prestolonaslednik Franc Ferdinand se je mudil dne 28. pr. m. pri Sv. Krvi na Zg. Korškem in se vrnil mimo Gornjega Dravograda nazaj na svoje poletno stanovanje na Löllingu.

Skupščina družbe sv. Cirila in Metoda. — V četrtek se je vršila v Logatcu skupščina družbe sv. Cirila in Metoda. Udeležba je bila mnogobrojna. Logatčani so družbo prav prisrčno vsprejeli. Dolenji in Gorenji Logatec sta bila vsa v slovenskih zastavah. Takoj ob uhođu v Gorenji Logatec je vsprejela došle goste velika množica, na čelu župan in župnik. Zastopana so bila tu narodna društva, narodno ženstvo v narodni noši in šolski otroci v belih oblekah. V imenu Logatca je vsprejel in pozdravil župan g. Lenassi v kratkih in prisrčnih besedah. Zahvalil se je, da se je zbral ravno Logatec, za ta slovenski praznik. Nato je sledil pozdrav gosp. župnika Lavriča. Prvomestnik g. msgr. Tomo Zupan se je v vnešenih besedah zahvalil za prisrčni sprejem. Hvalil je edinstveno nastopanje svetne in druge inteligence, izraža željo, da bi bil vsak na svojem mestu v tej edinstvi, od katere ima največ korist ne same ožja, ampak i širja domovina. Najbolj pa ga je razveselilo, da je tu prvič pozdravila danes družbo sv. Cirila in Metoda šolska mladina. To je zasluga zavednega učitelja, ki uči mladino zvesto služiti domovini. Po končani sv. maši je začela skupščina zborovati v Kramarjevem hotelu. Sledilo je tajnikovo in blagajnikovo poročilo a na to se je vršila volitev. Izvoljeni so bili, v vodstvo: računski svetnik Svetek Anton, prof. dr. Iv. Svetina, nadučitelj Fran Črnič, notar Aleksij Hudovernik, prof. dr. Ivan Merkar, župnik Ivan Vrhovnik. V nadzorstvo so bili izvoljeni: prof. dr. Fran Ilesič, odvetnik dr. Vlad. Ravnikar, posl. Fran Povše, dr. Danilo Majaron, Fran Pavlič.

Novo mašo je pel minulo nedeljo v frančiškanski cerkvi v Ljubljani gosp. Holacek, bivši oficijal južne železnice.

„Slovenski znak“ obstoječ iz lipovega perasa s cvetjem v naravnih barvah le eden cvet s tremi glavkami je belo modro-rdeč, je dala napraviti znana narodna tvrdka Uršič & Lipej v Brežicah. Znak je jako okusno izdelan v emeil. Čisti dobček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. Eden znak stane eno krono; pri večjih naročilih se dovoli popust. Naročijo se lahko znaki z varstveno iglo ali z gumbom pri

tvrdki Uršič & Lipej v Brežicah ob Savi. Slovenci! Narodni sovražniki nas vedno bolj in bolj pritiskajo, tuji naval grozi preplaviti naše pokrajine. Bolje nego dosedaj moramo ponosno povdarjati vsepovsod „Slovenec sem!“ Pokažimo se Slovence vsepovsod, s slovensko govornico, s slovenskimi šegami, s slovenskimi znaki! Segajte pridno po slovenskih znakih; nosite jih ob vsaki priliki zlasti na potovanju. — Odbor za slovenski znak.

Velik dar istrski družbi Sv. Cirila in Metodija. — Bivši blagajnik Alleghenske „Narodne Obrane“, g. A. Skrivanc, je poslal nedavno ravnateljstvu družbe sv. Cirila in Metodija za Istro 4000 kron.

Pristopajmo k „Matici Hrvatski“ — Sredi političnih kriz sta stopili „Matica Slovenska“ in „Matica Hrvatska“ v ožjo zvezo, da bi očuvali dedino naših preporoditeljev in ovarovali tisočletno našo zajednico.

Vsled tega dobiva „Mat. Slov.“ po Hrvatskem nove poverjenike in več članov, nego jih je imela doslej.

Število slovenskih članov „Matice Hrvatske“, ki je zadnja leta močno padalo radi naše brezbriznosti, pa mora tudi zopet rasti, da naš idealizem ne ostane na papirju.

Članarina „Matice Hrvatske“ je za Slovence sedaj znižana na 3 K, a knjig dobimo 9 recij: devet, leposlovnih in poučnih. Med njimi, bode letos kot nekaj posebnega: „Kolo hrv. umetnikov“, zbornik v velikem formatu z reprodukcijami 50 del hrvatskih slikarjev in kiparjev, prava salonska knjiga. Drug velik zbornik je „Hrv. Kolo“, kjer bode poleg povesti in ertic tudi par razprav o Slovencih v slovenskem jeziku.

Končno pa je zlasti poudariti „Antologijo (Cretje) slovenskega pesništva“ od Vodnika do najnovejše dobe. Priredi jo prof. dr. Ilesič. Doslej nismo imeli Slovence take antologije. Že radi te antologije mora pristopiti k „Matici Hrv.“ vsak Slovenec, ki mu je mar naša književnost.

Sploh bo odsle „Matica Hrv.“ izdajala tudi eno slovensko knjigo.

Vsak novi slovenski član „Matice Hrv.“ dobi hrvatsko-slovenski slovarček navrh.

Gg. poverjeniki se opozarjajo na znižano članarino.

Eventuelna pojasnila daje profesor Ilesič v Ljubljani.

Novi predpisi za ženitve častnikov. — V vojnem ministerstvu izdelujejo že več časa nove predpise o ženitvi častnikov. Predelane predpise so vpsalali zdaj ministerstvu, da veljajo v vseh delih armade enaka glavna načela. Kavcije nameravajo znižati, in sicer bi znašale kavcije za subalterne častnike 40.000, za stotnike 30.000 in za majorje 20.000 kron, v mornarici pa nekoliko več. Višjim šaržam ne predpisujejo kavcij. Nove predpise objavijo najbrže šele prihodnje leto.

Ne kurite s petrolejem! — Nesrečno nesreč se je že dogodilo, če so ženske hoteč naglo zakuriti, nalile na tleča drva nekoliko petroleja. Tako tudi v ponedeljek dekl. ključavničarja Gradta v Celju. Pri dolivanju petroleja se ji je razpočila steklenica in v par trenutkih je bila nesrečnica kot živa baklja vsa v ognju. Tekla je na prosto in se vrgla v potok Ložnico, ki ravno za hišo teče, a vendar je dobila težke opekline zlasti na rokah.

Nove muzikalije „Glasbene Matice“. — Ravnokar so izšle društvene muzikalije za l. 1904/5 in se bodo pošiljale tekom meseca avgusta. Ako jih kdo nujno želi, naj blagovoi to odboru javiti po dopisnici. Naslov jim je: „21 moških in mešanih zborov, uredil Matej Hubad“. Vsebina: A) Moški zbori: Št. 1. Emil Adamič: Traviča. 2. Josip Procházka: Popotnik. 3. Oskar Dev: Na pljani. 4. Josip Procházka: Moč ljubezni. 5. Josip Procházka: Pomlad. 6. Ivan Ocvirk: Napitnica. 7. Hrabroslav Oskar Vogrič: Pismo. 8. Anton Sochor: Nočna rosa. 9. Jelen: Usliši nas, Gospod! 10. Tovačowky: Tugospjev. Mešani zbori: Št. 11. Josip Procházka: Ljubezen. 12. Josip Procházka: Izpremenjeno srce. 13. Oskar Dev: Zarja. 14. Jakob Aljaž: Job. 15. Jakob Aljaž: Domovini. 16. Vinko Krek: Pogovor z domom. 17. Dr. Gustav Ipavec: Lahko noč. 18. Dr. Gustav Ipavec: Pozdrav. 19. J. Pedovac: Vse mine (Moje jutro). 20. Dr. Anton Schwab: Slanica. 21. Dr. Anton Schwab: Vasovalec. — Cena 6 K. Člani (članarina 4 K na leto) dobe muzikalije brezplačno Posamezni litografirani glasovi se dobe po 5 h od strani pri „Glasbeni Matici“ za številke 1., 2., 6., 11., 12., in 13. Za vse ostale številke daje „Glasbena Ma-

tica“ članom pravico, da si jih prepisujejo.

Velikansko brento je napravil po naročilu neke hrvaške [firme g. I. Štofer, sodar v Gradcu. Brenta ne drži nič manj kot 150 000 litrov.

Maudat je odložil italijanski državni poslanec Conci zaradi volilne reforme.

Nemški kulturonošci v Afriki. — Preiskave zaradi škandaloznih razmer v kolonijskem uradu spravljajo čimdalje lepše stvari na dan. Gubernator v Togu, neki Horn, je svojega črnega služabnika zaradi neke malenkosti privezal na kol v najhujši vročini, ter ga pustil 24 ur, da je izdihnil. Horn je ves čas trpečega gledal ter oponašal njegovo obupno stokanje. Dva višja štabna častnika, ki imata podobne zločine izza svojega službovanja v Afriki na vesti, sta šla v zdravilišče za umobolne, da se odtegneta kazni.

Požar v milanski razstavi. — Včeraj okolo 4. ure zjutraj je nastal v parku v galeriji za dekorativne umetnosti požar. Gasilci so ogenj omejili, toda galerija je popolnoma uničena. Požar je uničil ves italijanski oddelek za dekorativne umetnosti; le malo se je rešilo od ogrskega oddelka, galerija za arhitekturo je pogorela le deloma. Gasilci in vojski so delali, da bi pogasil požar. Rešeni so bili oddelki za dekorativno umetnost: angleški, japonski, turški, nizozemski, švicarski, nemški, perzijski in kitajski. Škoda, ki jo je v razstavi povzročil požar, cenijo na štiri milijone lir.

Velika solčna pega se je pojavila v ponedeljek na solcu. Videti jo je bilo mogoče s prostim očesom, brez teleskopiškega pripomočka, skozi okajeno steklo. Pega je precej daleč južno od ekvatorja ter na vzhodni polovici solnea. Prosto oko kaže še drugo večjo skupino peg (kot penumbro) severno od ekvatorja, tudi precej oddaljeno od njega, na zahodni polovici.

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Lepa vila

pri Sv. Luciji, na prazgodovinskem zemljišču, v romantični legi in s krasnim razgledom, čisto nova, prodaja se s pohištvo ali brez.

Natančneje se izve pri našem upravnishvu.

Skrb vsake gospodinjje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdravju v prospeh in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavoje z varstveno znamko župnik Kneipp.

HOTEL BALKAN

☛ kavarna in restavracija ☛

nova zgradba, 70 elegantnih sob. električna razsvetljava, Lift, kopelji. — Cene zmerne.

TRST

Počkaj & Kögl.

„Ottoman“

smodični papir in

ovitki se samo sebe hvali in ne potrebuje nikake reklame.

Vozni red bohinske železnice.

Iz Gorice odhajajo na Jesenice sledeči vlaki:

Osební vlak	6.20 zj., prih. na Jesenice	9.09 zj.
Brzovlak	7.56 „ „ „	10.20 „
Osební vlak	10.49 „ „ „	1.42 pop.
	3.10 pop. „ „ „	6. — „
Brzovlak	4.46 „ „ „	7.11 „
Osební vlak	8.53 „ „ „	11.36 „

Iz Gorice v Trst:

Osební vlak	8.04 zj., prih. v Trst	9.55 zj.
Brzovlak	11.47 „ „ „	1.20 pop.
Osební vlak	5.29 pop. „ „ „	7.20 „
	7.05 „ „ „	8.55 „
Brzovlak	8.20 „ „ „	9.55 „
Osební vlak	4.01 zj. „ „ „	5.50 zj.
	5.50 „ „ „	7.55 „

Prihod v Gorico. Iz Trsta:

Brzovlak	7.51 zj., odhod iz Trsta	6.15 zj.
Osební vlak	8.45 „ „ „	6.40 „
„ „	10.38 „ „ „	8.35 „
„ „	3.02 pop. „ „ „	12.55 „
Brzovlak	4.41 „ „ „	3.05 pop.
Osební vlak	8.43 „ „ „	6.40 „
„ „	6.30 „ „ „	4.20 „

Z Jesenic:

Osební vlak	7.55 zj., odhod z Jesenic	5.25 zj.
Brzovlak	11.42 „ „ „	9.29 „
Osební vlak	5.19 pop. „ „ „	2.35 pop.
Brzovlak	8.15 „ „ „	6.05 „
Osební vlak	9.45 „ „ „	7.15 „
„ „	3.55 zj. „ „ „	1.31 zj.

Trgovina

z mešanim blagom se da v najem ali se proda. Več pove naše upravništvo.

Iščem spretnega

pisarja

(solicitorja)

z lepo pisavo, zvedenega v notar-skem poslovanju. — Plača po do-govoru. — Abstinente imajo pred-nost. —

Ponudbe s spričevali pošiljajo naj se c. kr. notarju dr. Ig. Kotniku v Komnu.

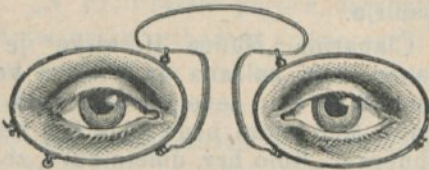
Anton Ivanov Pečenko

Gorica

priloga svojo veliko zalogo pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; plzenjskega piva »prazdroj« iz sloveče češke »Meščanske pivovarne«, in domačega žganja I. vrste v steklenicah, kojega pristnost se jamči. Zaloga ledu katerega se oddaja le na debelo po 50 kg naprej. Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 l naprej. Cene zmerne. Postrežba poš-tena in točna. M M M M M M

I. Primožič

slovenski optikar v Gorici
ulica Vetturini 3,

priloga č. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko zalogo

optičnih izdelkov

in sicer vsake vrste očal, barometre toplomerje, zdravniške toplomerje, daljnogleda, vage za vino, žganje itd.

Sprejema naročila in poprave in pošilja na dom.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori, na oglu novega železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnic itd.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Anton Kustrin,

trgovec v Gorici

Gospiska ulica št. 25

priloga častili duhovščini in slav-nemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

POZOR!

Podpisano naznanja, da je začelo »Vinarsko in go-spodarsko društvo« v Komnu svoje redno delovanje. — Otvorilo je v znanih „Švarovih“ prostorih gostilno preskrbljeno s prenočišči in izvrstno kuhinjo.

Skrbelo se bode vedno za kraški teran in bela vi-pavska vina prve vrste, nizke cene in točno postrežbo.

Društvo bode imelo zalogo pristnih domačih vin, odpošiljalo bode naročiteljem v množinah nad 56 litrov, kraški teran in bela vipavska vina in bode sploh skrbelo, da zadovolji vsestransko svoje obiskovalce in odjemalce.

NAČELSTVO

„Vinarskega in gospodarskega društva“

V Komnu, dne 17. julija 1906.

Centralna posojilnica,

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905 na mesečna odplačila v petih letih

in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih 100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. aprila 1905 na menice po 5¹/₂%, na vknjižbo po 5%

z 1¹/₈% upravnega prispevka za vsacega pol leta. Obrestna mera za hranilne vloge je nespremenjena.

Anton Krušič

trgovec, krojaški mojster, tekališče J. Verdi 33 in tekališče Fr. Josip 53

Zgoraj imenovani naznanja sl. občinstvu in posebej č. du-hovščini, da mu je ravno do-spelo sveže avstrijsko in angle-ško blago za vsakovrstne stanove. Izdeluje po najnovjih krojih. Blago in delo jamči.

Biznija sezona

Jako izdatno sredstvo proti

revmatizmu in trganju po udih (putiki)

je liker GODINA, katerega napravljata v Trstu lekarnarja Rafael Godina, lekarna „Alla Madona della Salute“ pri Sv. Jakopu, in Josip Godina, lekarna „All' Igea“ v ulici Fornelo št. 4. — Stekleničica stane 1 K 40 vin. — Potom pošte se ne pošilja manj kakor 4 stekleničice, in sicer proti poštnemu povzetju, ali pa, ako se dopošlje naprej 7 K, nakar se stekleničice dopošljejo franco in so v tem znesku zapopadeni vsi pošiljatveni stroški. Dobiva se v vseh lekarnah.